

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๙๑๐/๔๔๘

ภาค. ๖๖
วันที่ 15 ก.พ. ๖๒
เวลา ๑๔.๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ 30617 มค ✓
รับที่ : ๕2348/๕๒ 4 ๕๐๖
วันที่ : 15 ก.พ. 62 เวลา : 14:26

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๕๔๘ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๕๘๑ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๘๐๑/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ขอบทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๓๕ เพื่อแก้ปัญหาการขาดสารอาหารและภาวะทุพโภชนาการในเด็ก ซึ่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือ FAO ได้แนะนำให้เด็กได้ดื่มนม ซึ่งเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง อันจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับระยะเวลาดังกล่าวรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ตลอดจนการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมให้สามารถขายนํ้านมดิบได้ โดยการดำเนินการระยะแรก อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาการปศุสัตว์แห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ มีส่วนราชการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ ระยะต่อมา มีพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมขึ้นมา โดยให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ มีส่วนราชการและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการและเลขานุการ

๑.๒ ปลายปี ๒๕๕๒ เกิดปัญหานมดิบล้นตลาด อันเนื่องมาจากไม่มีผู้ประกอบการประสงค จะทำข้อตกลงการซื้อนํ้านมดิบล่วงหน้า เพราะเกรงว่าจะไปประกวดราคาแข่งขันจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วไม่ได้เป็นผู้ชนะราคา รวมทั้งปัญหาคูณภาพนมโรงเรียนต่ำ เพราะมีผู้ประกอบการบางรายลดต้นทุนให้แข่งขันในราคาต่ำที่สุดได้ คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นมจึงได้นำเสนอแนวทางการ

ทบพวระบบบริหารจัดการนโรงเรียน โดยการขอให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริมนมโรงเรียน จัดซื้อจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐโดยวิธีกรณีพิเศษ โดย อ.ส.ค. สามารถมอบอำนาจให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ส่งมอบสินค้าและรับชำระเงินตลอดจนรับผิดชอบความเสียหายตามสัญญาที่ อ.ส.ค. ทำกับหน่วยจัดซื้อทั่วประเทศ ทั้งนี้ให้มีคณะกรรมการกลาง ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ทำหน้าที่จัดสรรสิทธิการจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการที่ขอเข้าร่วมโครงการ

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ จึงมีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการทบพวระบบบริหารจัดการนโรงเรียนตามมติคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ และครั้งที่ ๙/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง ๑

๑.๓ ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตกรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ โดยมีข้อเสนอต่อรัฐบาล ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และข้อเสนอต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ควบคุม และตรวจสอบ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแนวทางดำเนินงานเบื้องต้นเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ ได้มีมติรับทราบผลการพิจารณาต่อข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้มีการทบพวแนวทางการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทั้งระบบ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม(นม) โรงเรียน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทบพวแนวทางการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องไปจัดเตรียมเสนอแผนดำเนินงานและงบประมาณรายจ่ายเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยเร็ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้เห็นชอบข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามที่คณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนเสนอ จึงเห็นควรนำเรื่องดังกล่าวเสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยด่วนต่อไป

๔. สำระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ แนวทางการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีสำระสำคัญ ดังนี้

๔.๑.๑ โครงสร้างระบบบริหาร

๑) ให้มีองค์กรกลาง ซึ่งเป็นคณะกรรมการกลาง ๔ ฝ่าย ได้แก่ ภาคราชการ ฝ่ายเกษตรกร ผู้ประกอบการแปรรูป และผู้แทนฝ่ายจัดซื้อ รวม ๑๙ คน เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการระบบนมโรงเรียน โดยมอบหมายให้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) เป็นหน่วยงานรัฐทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลาง เป็นผู้แทนในการบริหารจัดการ โดยหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้คณะกรรมการกลางดังกล่าว ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการในกำกับดูแลของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

๒) อ.ส.ค. ทำหน้าที่แทนองค์กรกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย โดยแยกระบบการบริหารเงิน และการดำเนินงานออกจากภารกิจที่ดำเนินการตามปกติของ อ.ส.ค. และให้ดำเนินการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และพัฒนาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รวมทั้งให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓) งบประมาณ ใช้วิธีการกระจายงบประมาณสู่ท้องถิ่นหรือหน่วยจัดซื้อ เช่นเดิม เพื่อไม่ให้ขัดกับกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และพระราชบัญญัติงบประมาณ

๔) ให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจาก อ.ส.ค. โดยวิธีกรณีพิเศษ เนื่องจากโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นโครงการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล โดยให้ อ.ส.ค. และผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการกับ อ.ส.ค. เป็นตัวแทนของรัฐในการกระจายนมให้กับเด็กนักเรียนทั่วประเทศเท่านั้น

๕) อ.ส.ค. จะเป็นคู่สัญญาซื้อขายกับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวทุกราย เพื่อจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยจัดซื้อโดย อ.ส.ค. สามารถมอบอำนาจให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการเป็นผู้ส่งมอบสินค้า และรับชำระเงินตลอดจนรับผิดชอบความเสียหายตามสัญญาที่ อ.ส.ค. ทำกับหน่วยจัดซื้อทั่วประเทศ และให้หน่วยจัดซื้อเปลี่ยนระบบการชำระเงินจากเดิมที่ชำระเป็นรายภาคเรียน ให้ชำระเป็นรายเดือน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวในการบริหารเงินหมุนเวียน

๔.๑.๒ แนวทางการบริหารจัดการ

๑) ให้คณะกรรมการกลาง ทำหน้าที่จัดสรรปริมาณน้ำนมดิบ ปริมาณการจำหน่ายและพื้นที่การจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ โดยยึดปริมาณน้ำนมดิบที่ทำ MOU กับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ศักยภาพการผลิต การจัดการระบบโลจิสติกส์ การขนส่งผลิตภัณฑ์นมที่มีคุณภาพมาตรฐาน ประวัติการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นผู้ทำการผลิตเองไม่จ้างผู้อื่นผลิต และโรงงานจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ในรายละเอียดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๒) เกษตรกรผู้ผลิตจำหน่ายน้ำนมดิบ ต้องจดทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมกับกรมปศุสัตว์ และมีคุณภาพน้ำนมดิบตามมาตรฐานที่กำหนด

๓) นมที่จัดส่งให้โรงเรียนต้องมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ รวมทั้งให้มีการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนเพื่อทำให้เด็กชอบดื่ม

๔) ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขจะมีบทลงโทษโดยไม่ได้รับสิทธิการจำหน่ายนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

๔.๒ แนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามที่คณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนเสนอ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๒.๑ โครงสร้างระบบบริหาร

๑) ปรับปรุงโครงสร้างองค์การบริหารจัดการ โดยแยกโครงสร้างการบริหารออกจากคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ตามพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อันเนื่องมาจากมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนร่วมเป็นกรรมการ ทั้งนี้ให้แต่งตั้งคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ
- หน่วยงานที่กำกับดูแล จำนวน ๔ คน เป็นกรรมการ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการผลิต จำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการ จำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ
- อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยไม่มีองค์กรเกษตรกรและผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนร่วมเป็นกรรมการ ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และรณรงค์การบริโภคนมไปยังสถาบันการศึกษาทุกระดับ เพื่อขยายเป้าหมายการบริโภคนมจากปัจจุบัน ๑๘ ลิตร/คน/ปี เป็น ๒๕ ลิตร/คน/ปี ภายในปี ๒๕๖๔ .

ภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน จะมีคณะอนุกรรมการรับผิดชอบภารกิจต่างๆ ดังนี้

๑.๑) คณะอนุกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ประกอบด้วย อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นประธานอนุกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการชุดนี้มีจำนวนไม่เกิน ๑๕ คน และมีอำนาจหน้าที่ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

๑.๒) คณะอนุกรรมการรณรงค์บริโภคนมในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ อ.ส.ค. เป็นประธานอนุกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการในตลาดนมพาณิชย์ร่วมเป็นกรรมการ และหัวหน้าฝ่ายการตลาดและการขาย อ.ส.ค. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการชุดนี้มีจำนวนไม่เกิน ๑๕ คน และมีอำนาจหน้าที่ จัดทำโครงการรณรงค์บริโภคนมในสถาบันการศึกษาทุกระดับ

๑.๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ระดับกลุ่มพื้นที่ (๕ กลุ่ม) ประกอบด้วยประธานอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อพก.) ปศุสัตว์เขต ปศุสัตว์จังหวัด สหกรณ์จังหวัด และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ที่อยู่ในกลุ่ม เป็นอนุกรรมการ โดยให้หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดที่มีปริมาณการเลี้ยงโคนมมากที่สุดของแต่ละกลุ่ม เป็นประธาน และ เลขานุการ ในแต่ละกลุ่ม เช่น จากข้อมูลการเลี้ยงโคนมในปี พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งมีสถิติปริมาณการเลี้ยงโคนมในทุกจังหวัด จะมีองค์ประกอบแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ (เขต ๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี เป็นประธานอนุกรรมการ และปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ ๒ (เขต ๒ , ๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เป็นประธานอนุกรรมการ และปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ ๓ (เขต ๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เป็นประธานอนุกรรมการ และปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ ๔ (เขต ๕ , ๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธานอนุกรรมการ และปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ ๕ (เขต ๗ , ๘ , ๙) ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี เป็นประธานอนุกรรมการ และปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการชุดนี้ในแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เกิน ๑๕ คน และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และโครงการรณรงค์บริโภคนมในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตามที่คณะกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และคณะกรรมการรณรงค์บริโภคนมในสถาบันการศึกษาทุกระดับได้วางหลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานไว้

๑.๔) คณะกรรมการอื่นๆที่จำเป็น ให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน โดยมีองค์ประกอบคณะกรรมการชุดละไม่เกิน ๑๕ คน เช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ ให้กรรมการในคณะกรรมการอาหารเสริมนมเพื่อเด็กและเยาวชน และอนุกรรมการในคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒) ให้ อ.ส.ค.ทำหน้าที่เป็นเพียงองค์กรกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย และมอบให้กรมปศุสัตว์เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ อ.ส.ค. กรมส่งเสริมสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำระบบฐานข้อมูล Big Data สำหรับโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน โดยมีเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนได้ดื่มนมทุกวัน และนมที่ดื่ม สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ไปยังแหล่งที่ผลิตได้ เพื่อเป็นหลักประกันในคุณภาพนมโคตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๓) ให้งบประมาณอาหารเสริม (นม) อยู่ที่ท้องถิ่นหรือหน่วยจัดซื้อเช่นเดิม เพื่อไม่ให้ขัดกับกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และพระราชบัญญัติงบประมาณ แต่ขอให้สำนักงานจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ให้แก่คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน และคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนทุกคณะ สำหรับใช้เป็นค่าเบี้ยประชุม ค่าระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ค่าใช้จ่ายในการรณรงค์บริโภคนม ค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบคุณภาพนมโรงเรียนและการจัดซื้อนมโรงเรียนให้ถูกต้องครบถ้วน และอื่นๆที่จำเป็น เป็นจำนวนไม่เกินร้อยละ ๓ ของงบประมาณค่าอาหารเสริม (นม) ทั้งหมด โดยให้กรมปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ อ.ส.ค. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อนำเสนอขออนุมัติในแต่ละปี

๔) ให้ทุกหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน จัดซื้อจาก อ.ส.ค. โดยวิธีกรณีพิเศษ ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า วิธีเฉพาะเจาะจง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนและกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๑ ข้อ ๓ (๑) ทั้งนี้เนื่องจากโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นโครงการที่ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เพื่อประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม และเด็กนักเรียน จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้สิทธิเฉพาะเจาะจงเพื่อความมั่นคงของรัฐ และรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมต่อไป

๕) ให้ อ.ส.ค. เป็นคู่สัญญาซื้อขายกับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทุกราย เพื่อจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โดย อ.ส.ค. สามารถ มอบอำนาจให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการเป็นคู่สัญญาซื้อขายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณจัดซื้ออาหารเสริม (นม) แทน อ.ส.ค. และเป็นผู้ส่งมอบสินค้า รวมทั้งรับชำระเงิน ตลอดจนรับผิดชอบความเสียหายตามสัญญาที่ทำกับหน่วยจัดซื้อทั่วประเทศแทน อ.ส.ค. และเพื่อเป็นหลักประกัน ความเสียหายในผลิตภัณฑ์นมที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนที่บริโภคนมโรงเรียนทุกวัน จะกำหนดให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วม

โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทุกราย ต้องจัดทำประกันประกันภัยความรับผิดจากผลิตภัณฑ์ (Product Liability Insurance) เพื่อให้การคุ้มครองผู้บริโภคมีมาตรฐานเทียบเท่าสากล รวมทั้งให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ระดับกลุ่มพื้นที่ (๕ กลุ่ม) ติดตามการจัดทำสัญญาซื้อขายให้ครบถ้วนทั่วประเทศ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้ดื่มนม ตั้งแต่วันแรกของการเปิดภาคเรียน และครบตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒.๒ แนวทางการบริหารจัดการ

๑) ให้คณะกรรมการบริหารกลางโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภายใต้คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน และให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน ระดับกลุ่มพื้นที่ (๕ กลุ่ม) ทำหน้าที่จัดสรรสิทธิหรือโควตา รวมทั้งพื้นที่การจำหน่ายนมโรงเรียนให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยยึดหลัก ดังนี้

๑.๑) ปริมาณน้ำนมดิบที่ผู้ประกอบการรับซื้อตามพันธสัญญาซื้อขายที่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย และน้ำนมดิบต้องได้จากเกษตรกรที่ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน

๑.๒) คุณภาพน้ำนมดิบที่รับซื้อ และคุณภาพนมโรงเรียนที่ผลิต

๑.๓) ศักยภาพการผลิต และการตลาด

๑.๔) ระบบโลจิสติกส์

๑.๕) ประวัติการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๖) ความรับผิดชอบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม โดยให้ความสำคัญกับผู้เลี้ยงโคนมรวมน้ำนมโคเป็นของตนเอง หรือมีแผนการตลาดรองรับปริมาณน้ำนมดิบที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี และรับผิดชอบตลอด ๓๖๕ วัน

ทั้งนี้ ในรายละเอียดแต่ละหลักเกณฑ์ข้างต้น รวมทั้งหลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานอื่น ๆ ที่จำเป็น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนกำหนด

๒) เกษตรกรผู้มีสิทธิจำหน่ายน้ำนมดิบ นอกจากจะต้องจดทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมกับกรมปศุสัตว์ และมีคุณภาพน้ำนมดิบตามมาตรฐานที่กำหนดแล้ว จะต้องลงทะเบียน พร้อมกับศูนย์รวมน้ำนมโคและผู้ประกอบการแปรรูปนมที่รับซื้อน้ำนมโคทั้งระบบ เพื่อเข้าโครงการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชนในกลุ่มพื้นที่ ผ่าน Application ได้แก่ ระบบทะเบียนฟาร์ม ระบบซื้อขาย และระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อให้ได้ข้อมูลปริมาณ และคุณภาพน้ำนมโคตลอดห่วงโซ่อุปทาน ที่เป็น Real time และให้มีบทลงโทษกรณีมีการขึ้นทะเบียนซ้ำหลายที่ และแจ้งข้อมูลที่เป็นเท็จ

๓) ยังคงให้ความสำคัญกับคุณภาพมาตรฐานของนมโรงเรียน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และเพิ่มความเข้มงวดในขั้นตอนการส่งมอบและรับมอบนมโรงเรียน โดยในระดับพื้นที่ รวมทั้งจะจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ สำหรับการพัฒนา รูปแบบของผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (ยกเลิกนมถุง) เช่น Milk bag in box /dispenser เป็นต้น และเพิ่มสารอาหารที่จำเป็นหรือเหมาะสมกับพื้นที่แต่ละเขต เช่น เติมนิโคติน ดีเอชเอ ลูทีน หรือโคลีน เป็นต้น

๔) ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข จะมีบทลงโทษ โดยไม่ได้รับสิทธิ หรือถูกลดสิทธิ การจำหน่ายนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน รวมทั้งจะพิจารณาถึงแนวทางการเปรียบเทียบปรับกับ ผู้ประกอบการที่กระทำความผิดเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งด้วย เนื่องจากการตัดสิทธิ หรือลดสิทธิ อาจส่งผล กระทบต่อเกษตรกรที่ผู้ประกอบการรับซื้อน้ำนมไว้

๕. ผลกระทบ

๕.๑ ด้านเศรษฐกิจ

- (๑) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีรายได้เพิ่มขึ้น และเติบโตอย่างมั่นคง สามารถแข่งขันใน การเปิดเสรีทางการค้าในอนาคตได้
- (๒) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโคนม เช่น ธุรกิจค้าส่ง/ค้าปลีก ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจอาหารสัตว์/ปัจจัยการเลี้ยงโคนม และอื่นๆ มีผลประกอบการดีขึ้น และเติบโตอย่างมั่นคง
- (๓) รัฐบาลมีภาระการคลังเพิ่มขึ้นจากการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ให้แก่คณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน

๕.๒ ด้านสังคม

- (๑) ป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน และส่งเสริมคุณธรรม ความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
- (๒) เด็กและเยาวชนได้ดื่มนม ซึ่งเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง อันจะส่งผลต่อ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ
- (๓) เกษตรกรและครอบครัว มีความสุขจากการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมที่มี ความมั่นคง นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ การขอทบทวนมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่องการทบทวนระบบบริหารจัดการนมโรงเรียน และให้ใช้แนวทางการ ปฏิรูประบบบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตามข้อ ๔.๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษม บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

โทร. ๐-๒๒๗๙-๘๖๓๐ โทรสาร ๐-๒๒๗๙-๘๖๓๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : schoolmilk@dpo.go.th